

Bilag 2A

Borger- samlingens anbefalinger

Borgersamling om "Middelalderbyen
- Mindre biltrafik og bedre hverdagsliv"
November 2019

Borgersamling og team

Denne rapport er udarbejdet af We Do Democracy, der udgør tredjeparts sekretariat for gennemførelsen af "Borgersamling om Middelalderbyen - mindre biltrafik og bedre hverdagsliv", for Københavns Kommune, 2019.

Rådgiverteamet bag projektet: Via Trafik, Schønher og We Do Democracy

Fotorettigheder: Fotograf Rasmus Degnbol, We Do Democracy og Ursula Bach, Troels Heien, Københavns Kommune

Grafik: Københavns Kommune

Intro

Sådan læses denne rapport	4
Hvad den politiske beslutningstager skal vide	5
Resume af borgersamlingens anbefalinger	5

Del 1

Middelalderbyen - mindre biltrafik og bedre hverdagsliv / baggrund	8
Scenarier og tidlig borgerdialog	8
Hvad er en borgersamling?	8
Borgersamling i Middelalderbyen	9
Borgersamlingens tre dele	9
Borgersamling sammen med to spor	9
Mandat	9
To scenarier for biltrafik i Middelalderbyen	11

Del 2

Borgersamlingens anbefalinger, ambition og værdier	15
Ambition for Middelalderbyen	17
Værdier for Middelalderbyens udvikling	17
• Anbefaling #1: Lokal og levende	19
• Anbefaling #2: Op til 75 % reduktion af biltrafik (motoriseret trafik)	21
• Anbefaling #3: 80-90 % reduktion af p-pladser i gadeplan	22
• Anbefaling #4: Flere grønne og ukommercielle byrum	25
• Anbefaling #5: Turisme på beboernes præmisser	26
• Anbefaling #6: Hensynsfuld parkering af cykler og el-løbehjul	29
• Anbefaling #7 Respektfuldt natteliv	31
• Anbefaling #8: Bedre forhold for bløde trafikanter	33
• Anbefaling #9 Eksperimentér med løsninger	34
Borgersamlingens medlemmer	36

Del 3

Processen om borgersamlingen	41
Tilmelding til borgersamling	42
Borgerlodtrækning	42
Deltagerne	42
Hvad definerer en borgersamling	43
Borgersamlingens forløb	44
Kreditering og validering	47
Resume af borgersamlingens 6 sessioner	47
Samling 1 - introduktion til opgaven	47
Samling 2 - udforskning	48
Samling 3 - konkretisering af anbefalingerne	48
Offentligt dialogmøde - kvalificering af anbefalinger	48
Samling 4 - rammesætning for anbefalingerne	49
Samling 5 - færdiggørelse af anbefalingerne	49
Imellem og efter borgersamlingens sidste session	49
Oversigt over ekspert- og interessentbidrag	50
Skriftlige partsindlæg fra følgegruppen	50
Holdet bag	51
Processen herfra	51

Sådan læses denne rapport

Denne rapport er opdelt i tre dele. Den første del er udarbejdet af rådgiverne We Do Democracy, der som tredjeparts sekretariat har gennemført borgersamlingen. Den beskriver baggrund, demokratimetoden, lodtrækningsdelen og den faciliterede proces med borgerne.

Rapportens anden del udgør ANBEFALINGEN. Den er udarbejdet af de 36 medlemmer af borgersamlingen om Middelalderbyen. Dette afsnit repræsenterer borgernes egen stemme og deres syn på de prioriteringer, værdier og reguleringer, der fra et fælles borgerperspektiv skal være retningsgivende for fremtidens Middelalderby.

Deres arbejde inkluderer en samlet ambition for Middelalderbyen og et sæt værdier, der har formet deres tænkning og prioriteringer. Herefter følger ni konkrete, ambitiøse og gennearbejdede anbefalinger til brug for den efterfølgende politiske behandling.

Anbefalingerne indeholder en klar retning for regulering af biltrafik og reducere af parkeringspladser. Hver anbefaling indeholder en introducerende beskrivelse og forslag til specifikke tiltag til en efterfølgende politisk stillingtagen og implementering. For at lette læsningen har borgerne valgt at prioritere de tre væsentligste tiltag inden for hver anbefaling. Disse er grafisk fremhævet. Anbefalingerne afrundes med en oversigt over borgersamlingens medlemmer.

Den tredje og sidste del indeholder en oversigt over ekspert- og interessentoplæg, resumé af hver samling i borgersamlingen, borgersamlingens procestrin og en liste over de skriftlige partindlæg.

Hvad den politiske beslutningstager skal vide

Borgersamlingens endelige anbefaling er produktet af en længerevarende borgerinvolverende indsats for at give et kvalificeret beslutningsgrundlag for byens politikere. Anbefalingen er tilvejebragt på baggrund af en granskning af alle fageksperternes data, interessenters perspektiver og borgernes hverdagserfaringer i byen.

Alle faktorer i processen er søgt afvejnet og vægtet med hensyn til byens mange aktører med øje for repræsentativ helhedsbetragtning over hvilken Middelalderby, der bør prioriteres og skabe bedst mulige rammer for – set med borgerperspektiv.

Det har været en præmis for alle involverede borgere – både for de 36 deltagere i borgersamlingen og de 100 tilmeldte til det offentlige dialogmøde – at borgersamlingens mandat alene er at rådgive og anbefale. Beslutningskompetencen ligger hos Borgerrepræsentationen.

Den politiske beslutningstager har mulighed for at gå på opdagelse i borgersamlingens fælles anbefalinger og lytte til deres perspektiver for byens udvikling. Det er en unik mulighed for at få adgang til et sjældent repræsentativt indblik i hvilken vej borgerne anbefaler og samtidigt et kig ind et nyt demokratisk inddragelsesformat.

Resume af borgersamlingens anbefalinger

#1 Lokal og levende

Der ønskes bedre rammer for et synligt, lokalt og aktivt lokalt beboerliv, der fastholder Middelalderbyen som attraktiv for beboelse. Der ønskes byrum og boliger med større diversitet, samt færre hoteller og lejligheder uden bopælspligt.

#2 Op til 75% reduktion af biltrafik

Der ønskes en markant regulering og reduktion på op til 75% af al motoriseret trafik i Middelalderbyen. Graden af reduktionen lægger sig op ad rådgiverteamets scenarie 2.

#3 80-90% reduktion af parkering

Der ønskes en mærkbar reduktion på mellem 80-90% af de i alt 1050 gadeparkeringspladser i Middelalderbyen implementeret over en 3-årig periode. Samme reduktion og konsekvenser, som er opstillet i rådgiverteamets scenarie 2.

#4 Flere grønne og ukommercielle byrum

Der ønskes en grøn helhedsplan for gaderne i Middelalderbyen, indtænkning af skybrudssikring og opholdsrum, der inviterer til flere funktioner end salg og udeservering.

#5 Turisme på beboernes præmisser

Der anbefales en mere bæredygtig og begrænset turisme for at sikre en levedygtig bydel. Herunder fremme af grønne transportmidler for turister, bedre håndhævelse af AirBnB-regler og et max på hoteludvidelser.

#6 Hensynsfuld parkering af cykler og el-løbehjul

Vigtigheden af udviklingen af nye attraktive parkeringsmuligheder for cykler og el-løbehjul i takt med reduktionen af biltrafik og -parkering. Afprøv nye stativløsninger og pålæg udlejere af el-løbehjul incitamentet for god adfærd (herunder geo-fencing).

#7 Respektfuldt natteliv

Færre p-pladser skal ikke omsættes til øget udeservering og invitation til mere natteliv, men mere plads til et større udbud af ophold og brug af byen. Stil øget krav til restaurationsbranchen, bedre håndhævelse af regler og beløn god adfærd.

#8 Bedre forhold for bløde trafikanter

Bydelens infrastruktur skal passe på de bløde trafikanter. Etabler cykelgader, bredere fortove, gader med markant hastighedsbegrænsning og eksperimenter med lysregulering, der tilgodeser bløde trafikanter.

#9 Eksperimenter med løsninger

Brug byen som et laboratorium for bæredygtige byrumsløsninger og pilotprojekter, der kan bredes ud til resten af byen. Giv plads til loppemarkeder, afprøv innovativ cykelparkering og affaldssortering. Mindsk mængden af trafik, gør vejen ensrettet, max. 15 km/time, bredere fortove og dyrk optimale forhold for cyklister.

Del 1

Baggrund

Baggrund

Københavns Middelalderby er under pres – på linje med bykerner i andre storbyer. Stadig flere borgere, besøgende, handlende og turister søger mod Middelalderbyen. Mængden af motoriserede køretøjer er stigende, og det presser byen, både når de kører i gadebilledet og holder parkeret på gadeplan.

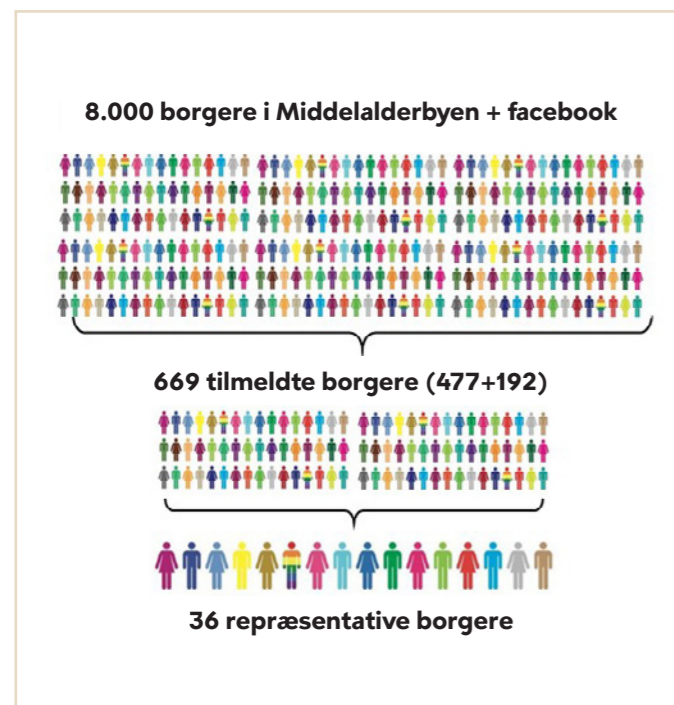
Byen oplever stadig flere cyklister, gående og nye transportformer som el-løbehjul, der indtager og udfordrer de snævre gader og frie opholdsrum i bymidten. Samtidig vokser København som by med 10.000 nye borgere hvert år, og der er behov for at fastholde velfungerende og attraktive boliger i bykernen.

Nye handels- og indkøbsvaner ændrer brugen og adfærden i og omkring den gamle bykerne. Hertil har København med den nye Metrocityring fået flere nye metrostationer i området. Samlet giver det byen anledning til nytænkning og genovervejelse af den samlede mobilitet, prioriteringer og potentialer for fremtidens Middelalderby.

Scenarier og tidlig borgerdialog

Middelalderbyen er et særligt udfordret område i byen med stor kompleksitet og mange funktioner i de smalle gader. Derfor har Københavns Kommune valgt en scenariebaseret dialogproces med beboere, brugere og erhverv i Middelalderbyen. Scenarier, analyser og

Borgersamlingen udvælges ved borgerlodtrækning.

dialogformat er udarbejdet af et fagligt rådgiverteam bestående af Via Trafik, Schønher og We Do Democracy. De to scenarier for mindre biltrafik i Middelalderbyen viser muligheder og konsekvenser for trafik, parkering, byrum, økonomi osv.

Borgerrepræsentationen besluttede den 9. maj 2019 at igangsætte borgersamlingen under overskriften Borgersamling om Middelalderbyen - mindre biltrafik og bedre hverdagsliv.

Projektets mål og spor blev formuleret således: "Målet med dialogprocessen er at opnå viden om alle ønsker og behov for adgang for biltrafik i Middelalderbyen, samt brugen af byrummet, hvis biltrafikken begrænses. Dialogprocessen omfatter fire spor: 1) borgersamlingen, 2) borgermødet for offentligheden, 3) følgegruppen med interesseorganisationerne og 4) den politiske proces."

Hvad er en borgersamling?

En borgersamling er en deliberativ demokratimode, der giver borgere mulighed for at beskrive og anbefale deres bud på løsninger. Deliberativ betyder, at metoden er baseret på rådslagning, samtale og fokus på fælles løsninger. Dermed kan borgerne være med til at kvalificere og styrke den politiske beslutningsproces. Metoden er internationalt anerkendt og bliver anvendt systematisk i bl.a. Canada, Australien, Irland, Storbritannien, Belgien og Finland – under betegnelsen Citizens' Assembly.

1. INVITATION

Zone 1: 8.000 e-boks
Zone 2: facebook og hjemmeside

2. BORGERLODTRÆKNING KRITERIER:

1. Køn / 49% mænd og 51% kvinder (Danmarks Statistik 2019*).
2. Geografi / 75% fra middelalderbyen og 25% fra andre bydele (BR).
3. Alder / 18-30 år 35%, 31-45 år 30%, 46-60 år 19%, og 61+ år 16% (DS)
4. Adgang til bil: 71% borger uden bil, 29% borger med bil (DS).
5. Boligtype / Ejerbolig 57%, Andelsbolig 7%, Lejebolig 35%, øvrige 1%. (DS)

3. BORGERSAMLING

36 repræsentative borgere deltager ved 5 tirsdage kl. 17-21 i borgersamlingen + offentligt borgermøde

Borgersamling om Middelalderbyen

Borgersamlingens tre dele

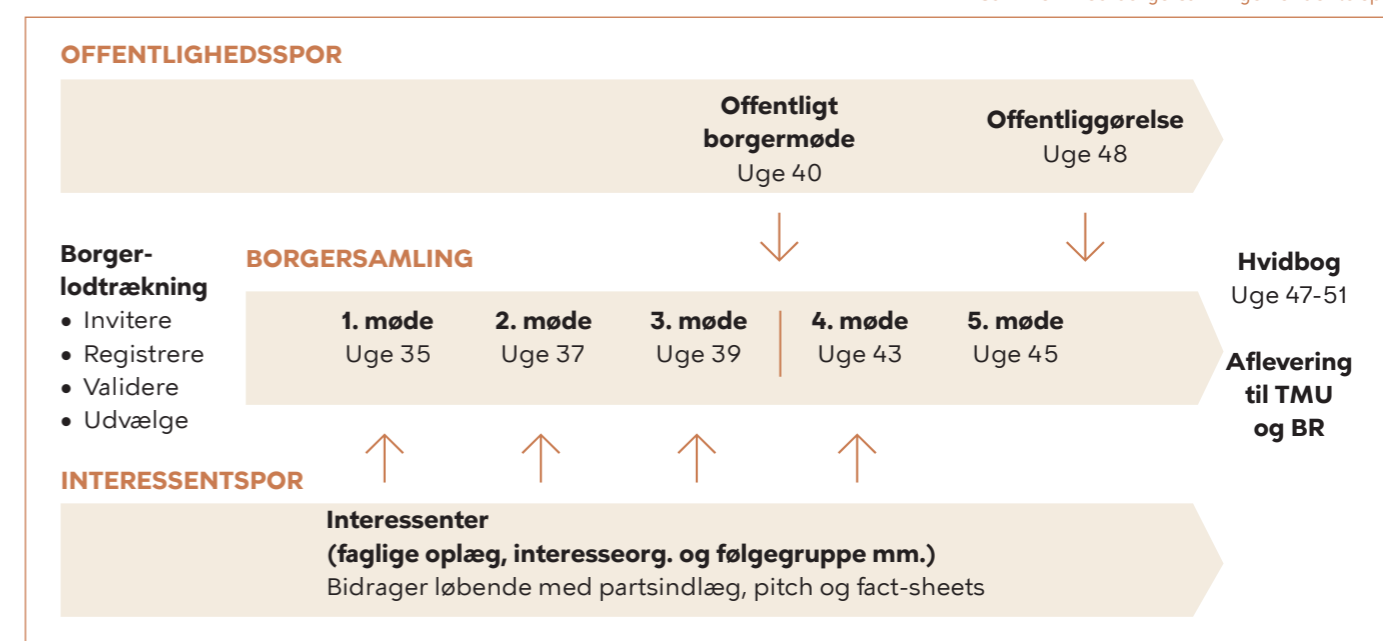
- en borgerlodtrækning i form af en repræsentativ selektionsproces, hvor der opstilles en række specifikke udvælgelseskriterier og foretages en uvildig lodtrækning. I borgersamlingen blev 8000 inviteret over e-Boks i Middelalderbyen og resten af København inviteret over facebook/hjemmeside. Heraf tilmeldte 669 borgere sig lodtrækningen, der var opsat ud fra kriterierne: køn, geografi, alder, boligtype og adgang til bil.
- en faciliteret udviklingsproces (borgersamling), hvor de lodtrukne borgere deltager i en arbejdsproces og aktivt bidrager til at belyse en konkret udfordring med afsæt i ekspertviden.
- en samlet anbefaling, der samler borgersamlingens arbejde til gavn for byens beslutningstagere. Anbefalingen skrives af borgerne selv - med mulighed for at benytte minoritetserklæring. Borgersamlingen opløser sig selv, efter anbefalingen er afleveret.

Sammen med borgersamlingen er der to spor:

- offentlighedsspor, hvor den bredere offentlighed inviteres til et dialogmøde for at kvalificere og blive inddraget i borgersamlingens arbejde samt løbende følge borgersamlingens arbejde digitalt på www.kk.dk/mindrebiltrafik
- interessentspor, hvor interesseorganisationerne i projektets følgegruppe har mulighed for at bidrage med partsindlæg og kommentering.

Læs mere om borgersamlingens demokratimode, borgerlodtrækningen og medlemmer af borgersamlingen i del 3.

Sammen med borgersamlingen er der to spor.

Mandat

Borgersamlingen blev bedt om at udvikle anbefalinger med udgangspunkt i et kernespørgsmål stillet af politikerne:

"Vi har brug for din hjælp til at forestille os, hvordan vi skal bruge vores gader i Middelalderbyen bedst muligt i fremtiden - i en by med færre biler"

Borgersamlingen har til opgave at rådgive Borgerrepræsentationen og udarbejde en fælles anbefaling, der skal svare på det kernespørgsmål, politikerne har givet. Kan et medlem af borgersamlingen ikke følge den samlede

anbefalingen, er der mulighed for at afgive en minoritetserklæring.

Borgerrepræsentationen er som opdragsgiver forpligtet til at forholde sig til anbefalingen, men er ikke politisk forpligtet til at følge eller vedtage anbefalingen. Borgersamlingen er en konsulterende og kvalificerende proces.

Borgersamlingen beskriver og anbefaler, men de designer og beslutter ikke.

To scenarier for Middelalderbyen

Dialogprocessen tager udgangspunkt i to scenarier, der er udarbejdet af det tilknyttede rådgiverteam for at vise muligheder og konsekvenser ved regulering af biltrafikken i Middelalderbyen. Scenarierne tager afsæt i en skilteløsning til at regulere biltrafikken. Middelalderbyen er i denne forbindelse afgrænset geografisk af

H.C. Andersens Boulevard, Nørre Voldgade, Gothersgade, Kongens Nytorv, Holmens Kanal og inkluderer Slotsholmen, samt med fortsat gennemkørsel via Stormgade, Vindebrogade og Bremerholm. Der vil således være adgang for biler i dele af Vester Voldgade for at sikre adgang til parkeringsanlæg ved BLOX og Dantes Plads!

Afgrænsning af Middelalderbyen med fortsat gennemkørsel via Stormgade og Bremerholm.

Begge scenarier er baseret på skiltning med 'motorkørsel forbudt' og 'licens undtaget'. Licenserne er gratis og tildeles efter kørselsformål, fx via en app-løsning. De samlede analyser af konsekvenser for trafik, parkering, byrum, økonomi osv. er beskrevet nærmere i bilag 3 til Borgerrepræsentationens beslutning den 9. maj 2019 og er tilgængelig på projektets hjemmeside www.kk.dk/mindrebiltrafik

Licens undtaget

C 22.1 (motorkøretøjer forbudt) med undertavle.

Scenarie 1

Scenarie 1: reducerer biltrafikken med ca. 40 %

Scenarie 2

Scenarie 2: reducerer biltrafikken med ca. 75 %

De to scenarier viser muligheder og konsekvenser for brug af gaderummet til andet end biltrafik og bilparkering.

Scenarie 1: reducerer biltrafikken med ca. 40 % og er mindst restriktiv i forhold til, hvem der må køre ind i området.

Scenarie 2: reducerer biltrafikken med ca. 75 % og er dermed mest restriktiv.

Scenarierne kan varieres, kombineres eller tilpasses på baggrund af dialogens resultater.

Adgang efter kørselsformål

Adgangen vil afhænge af det formål (fx beredskab, renovation, beboere, kunder, varelevering) køretøjet har i området. Dette skal vurderes yderligere juridisk.

x = adgang
ingen = ingen adgang
(x) = adgang i begrænset tidsrum kl. 04-11

KØRSELSFORMÅL ADGANG	I dag	Scenarie 1 (-40 %)	Scenarie 2 (-75 %)
DRIFT (<1 %) • Brand, redning og renovation • Kommunale driftsbiler (gartnere, renhold, mv)	x x	x x	x (x)
BEBOERE OG PRIVAT PARKERING (20-40 %) • Privat gårdparkering og ambassade • Beboere (folkeregisteradresse i Middelalderbyen)	x x	x x	x Ingen
ARBEJDSKØRSEL (40-60 %) • Håndværkere • Varelevering og specialkørsel (flyttebiler, byggematerialer) • Ansatte (personer med arbejdsplads i Middelalderbyen)	x x x	x x Ingen	Ingen (x) Ingen
PERSONBEFORDRING (10-15 %) • Invalidekort og sygetransport • Taxa, delebiler, bus, limousinekørsel mv.	x x	x x	x Ingen
ØVRIG KØRSEL (20-40 %) • fx gæster, møder, handlende, kultur- og fritidskørsel mv.	x	Ingen	Ingen

Del 2
Borger-
samlingens
anbefalinger,
ambition
og værdier

Ambition for Middelalderbyen

Middelalderbyen har en helt særlig plads i København og for hele Danmark med en unik historie og æstetik. Vi drømmer om en fremtid for Middelalderbyen med et stærkt værtskab for besøgende, og hvor der er plads til flere grønne ukommercielle byrum. Vi ønsker turisme på beboernes præmisser og en levende autentisk bydel.

Vi er optaget af en bydel, der tilbyder bedre forhold for bløde trafikanter, inviterer flere til hensynsfuld parkering af cykler og el-løbehjul samt sikrer et respektfuldt natte-liv. Vi ønsker en levende bydel, der åbner op for medbestemmelse og eksperimenterer med nye løsninger på bydelens drømme og udfordringer.

For at skabe rum til vores ambitioner om en levende, grøn og respektfuld Middelalderby vil vi anbefale en stærk reduktion af biltrafikken med op til 75 % og en reduktion af antallet af parkeringspladser på 80-90 %. Ønsket er at friholde mere plads til en fælles ambition for fremtidens Middelalderby.

VÆRDIER FOR MIDDELALDERBYENS UDVIKLING

1. Bæredygtigt

Helhedsorienteret og langsigtet. Tænke bredt i flere dimensioner: natur, miljø og sundhed.

2. Intimt

Ro og livskvalitet. Det skal være rart at bo i byen. Liv på gaden, atmosfære og have-det-godt-hed. Lys i vinduerne, plads til hverdagen og historien om byens beboere og begivenheder. De små gader og steder, hvor man kan føle sig tryk.

3. Mennesker

Plads til alle. Forståelse og hensyntagen til mange forskellige behov. Se hinandens forskelligheder som en styrke og sikre plads til mindretallets behov.

4. Historie og æstetik

Vi er en del af noget større. Vi forvalter byen. Vores forfædre. Minder. Rødder. Tradition. Folkesjæl. Landets kerne. Vi er værter for resten af Danmark.

5. Liv

Oplevelser, overraskelser, kunst, musik, udstillinger. "Jeg kommer ned ad gaden og der er liv og kulturelle oplevelser i byens rum".

6. Medejerskab

Mangfoldighed, balance mellem erhverv og beboelse, øjenhøjde, naboskab og ligestilling, respekt for det man forvalter, tage ansvar og søge enighed.

Anbefaling #1: Lokal og levende

Vi ønsker en mere levende by med lys i vinduerne om aftenen og med synligt, lokalt og aktivt beboerliv. Vi er optaget af, at Middelalderbyen skal domineres mindre af øl og fastfood. Vi ønsker mindre grad af Tivoli-stemning, ensidigt fokus på kommercielle aktiviteter i byrummet, fest om natten og tomhed efter lukketid.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #1

- Plads til forskellige rum i Middelalderbyen, der ikke nødvendigvis er fastlåste i deres funktioner. Nogle rum er til børnefamilier, turister eller til at få ro i en travl hverdag. Vi opfordrer til at hente inspiration til lokale byrum fra traditioner for, hvad byen har været brugt til før på en given plads.
- Arbejde for at have mangfoldighed og diversitet i befolkningssammensætningen, fx med blandede boliger. Boliger for beboere, frem for boliger (hoteller) for turister og lejligheder uden bopælspligt.
- Styrket formidling af historien i byen. Skiltning, dedikerede ruter og særlige tiltag (salg af fisk på Gammel Strand m.m.).

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #1

- Gode forhold for lokale og selvstændige butiksejere, der styrker det lokale tilhørsforhold.
- Gøre Middelalderbyen mere lokal og tilgængelig for små aktører med fast pavillon/installation: udbudt af kommune til interesserede brugere, som over en periode (eksempelvis 3-4 mdr.) kan benytte det til kunst, etc. Indholdet ville være omskifteligt afhængigt af brugeren, hvormed der tages nogle ikke-kommercielle hensyn.
- Kommunale rammer for bedre medborgerskab og involvering af de lokale beboere i byens udtryk. Tydelige og vidt kommunikerede guidelines for lokale initiativer – såsom vejfester, loppemarkeder og dagsarrangementer for og af byens beboere.
- Sørge for gennemtænkte løsninger for hvilken form for natur man sætter op inde i byen. Det er et stærkt ønske om mere natur, men det må fx ikke skærme for historiske bygninger.
- Gode eksempler på balance mellem lokale beboere, butiksliv og kultur: Larsbjørnstræde, Nikolaj Plads, Frue Plads. Ønske om at inddrage Dyrkøb til Frue Plads.
- Bedre renholdning af byen.
- Gade- og butiksbelysning, der understøtter en intim stemning og gør det rart at bo og opholde sig i byen.

Anbefaling #2: Op til 75 % reduktion af biltrafik (motoriseret trafik)

Borgersamlingen anbefaler en markant reduktion i biltrafikken med et ambitionsniveau, der læner sig op ad scenarie 2 i borgersamlingens arbejde med reduktion af op til 75 %.

Dog er det vigtigt at tage hensyn til beboere, erhverv og specialkørsel. Derfor har vi nedenfor noteret vores forudsætninger for, at scenarie 2 kan gennemføres.

Formålet er at give plads til bløde trafikanter, hverdagsliv, grønne ukommercielle opholdsrum og fremme bæredygtige transportformer.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #2

Arbejdskørsel

- Ønske om at reducere mængden af tung trafik fra stærkt forurenende køretøjer, samt at forbyde gennemkørsel uden ærinde i Middelalderbyen.
- Vi anbefaler forsøgsordninger med grønnere alternativer med henblik på at reducere forurening og støj (herunder omlastning udenfor Middelalderbyen, brug af el-køretøjer, ladcykler og kollektiv varetransport).
- Varelevering, aflæsning af håndværkere mv. bør først igangsættes så sent som muligt og bør inkludere levering til både butikker og øvrigt erhvervsliv, fremfor kl. 04.00 som scenarie 2 forslår, for at sikre, at beboeres nattesøvn ikke forstyrres. Ønskescenariet er fra kl. 08.00. Medmindre der er tale om akutte håndværkerbehov, såsom sprængt vandværk. Derudover ønskes også tilladelse til, at varelevering til private kan foretages i weekenden i et lidt senere tidsrum, såsom 11:00-15:00.

Beboere og privat parkering

- Hvis beboere ønsker at få aflæst diverse i egen bil (dagligvarer, møbler, mv) bør dette være muligt, men derefter parkere sin bil udenfor Middelalderbyen fx i parkeringshuse.

Personbefordring

- Prioriterede trafikanter, som fortsat skal have fri adgang: Sygetransport, flextrafik, invalide-transport, hjemmepleje og madlevering til udfordrede mennesker.
- Mulighed for taxakørsel i Middelalderbyen. Borgersamlingen anbefaler at fremme bæredygtige taxaer, fx ved kun at give adgang til Middelalderbyen for el-taxaer.
- Mulighed for delebil-kørsel for beboere, som skal kunne aflæse ved bopæl og siden parkere udenfor Middelalderbyen.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #2

Øvrig kørsel

- Vi er enige i at begrænse al øvrig kørsel og ønsker at håndhævelse prioriteres.
- Ønsker løsninger der kan medvirke til at forhindre vanvidskørsel på motorcykel og i bil i Middelalderbyen.

Løsninger kan være

- Hastighedsreduktion. Eksempelvis flere gader med max 30 km/t samt legeområder med max 15 km/t.
- Fartdæmpende indsatser som fx bump eller indsnævring af vejen, hvor der er mulighed for at køre udenom, hvis du er cyklist.

Drift

- Renovation ønskes igangsat så sent som muligt fremfor kl. 04.00, som scenarie 2 forslår, for at sikre at beboeres nattesøvn ikke forstyrres (ønskescenarie kl. 08.00).

Andre bemærkninger

- Udflytterbørnehaver bør fortsat have tilladelse til buskørsel.
- Borgersamlingen anbefaler, at de nuværende ensretninger gentænkes, som konsekvens af den nye mængde biltrafik. Ønsker inkluderer:
- Lettere at komme ind og ud. Pt er der oplevelse af at der køres i ring for at komme fra a til b.
- Begrænsning af mulighed for at kunne krydse fra den ene ende af Middelalderbyen til den anden.

Anbefaling #3: 80-90 % reduktion af p-pladser i gadeplan

Vi lægger os op ad Scenarie 2 med en reduktion med 80-90 % af offentlige p-pladser (dvs. at der er 100-200 p-pladser tilbage) med en 3-årig indfasning. Målet er at fremme anden brug af plads i Middelalderbyen. For at der skal være mulighed for at bevare fleksibilitet for beboerne i Middelalderbyen skal der være adgang med bil – dette giver beboerne mulighed for at komme tæt på deres bolig, fx til aflæsning. Vi har brugt Scenarie 2 som udgangspunkt - med ganske få forudsætninger.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #3

Nedlægning af p-pladser/omlægning til p-hus

- Alle der kører ind må holde på dem. Hjemmeplejen har også adgang (bruger ikke mere end én time).
- Arbejdskørsel behandles som i scenarie 2.
- Antallet af private gårdparkeringer skal ikke stige.
- Øget andel af parkeringslicenser/reservationer til beboere i parkeringshuse. Denne omlægning skal ske, før man nedlægger de nuværende offentlige parkeringer på jorden.

Skelne mellem standsning og parkering:

- Efter 3-årig indfasningsperiode skal de tilbageværende 10-20 % være til tidsbegrænset parkering. Formålet er korttidsparkering. Korttidsparkering er gratis.
- Den tidsbegrænsede parkering skal være én time.
- Folk med handicapparkeringskilt må holde ubegrænset, fordi korttidsparkeringen er én time eller derover. Dermed slipper man for at reservere nogle af de tilbageværende til handicapparkering, ligesom det bliver nemmere at administrere.
- Ikke øge antallet af standsningsforbud. Dette giver bedre mulighed for at standse og læse ting af og derefter køre andet sted hen og parkere.

Forslag for fordeling af de 10-20 %, som er tilbage på jorden:

- De steder, hvor der er gode muligheder for at lave rekreative områder, skal der ikke laves korttidsparkering, fx parkeringspladsen bag Frue Plads.
- Æstetiske hensyn også vigtigt, fx hensynstagen til historiske bygninger.
- Ikke parkeringspladser på de smalleste gader, fx Larsbjørnsstræde og Snaregade.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #3

Pris på beboerlicens

- Prisen på beboerlicenser skal ikke justeres op.

Anbefaling #4: Flere grønne og ukommercielle byrum

Både til fordel for fremtidens klimasikring såvel som byens brugere kan de nedlagte parkeringspladser bruges til at skabe grønne øer med bynatur og med respekt for Middelalderbyens sjæl og arkitektur.

På den måde kan der laves multifunktionelle byrum med mulighed for en diversitet af aktiviteter for borgere med vægt på det grønne og ukommercielle. Et sted hvor byens borgere og gæster kan trække vejret eller holde en pause – simpelthen bare opholde sig uden at skulle købe noget. Det er vores tanke, at flere sådanne steder vil være til glæde i byen, og gavne det fællesskab, som byens atmosfære skaber.

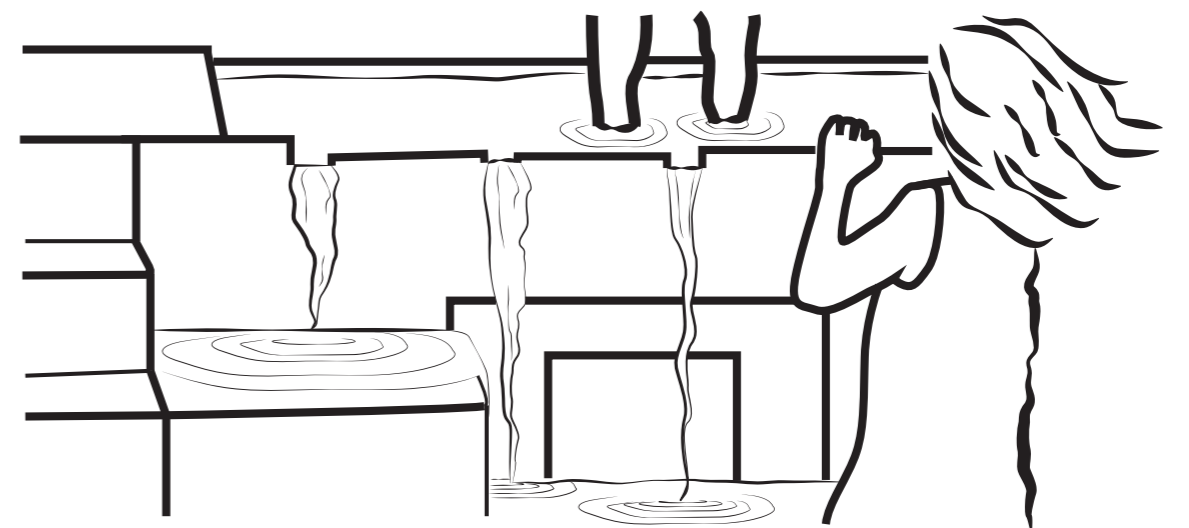
BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #4

- Grøn helhedsplan for gaderne, hvor der både indtænkes grøn beplantning, facadebeplantning, træer og buske/beplantning i plateauer.
- Skybrudssikring som langsomt fører vandet til kloak og kanaler gennem vandløb eller evt. indgående i springvand. Herved gøres vandet undervejs synligt samt sanseligt med sin rislende lyd. Vandet kan derved både indtænkes i gadens visuelle udtryk og være et bidrag til det rekreative rum.
- Opholdssteder som kan ændre karakter om natten, så festligt brug ikke er til gene for beboere i nærheden, fx som de kombinerede bænke/springvand ved Kultorget.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #4

- Særlige målgruppebehov vi gerne vil have fokus på: Legevenlig kunst og klatreskulpturer for børn såvel som siddemuligheder ved blomsterbede til ældre.
- Reel høring af borgere og lokale erhvervsdrivende ift. brug af byrum.

Borgersamlings idé:
Skybrudssikring gennem vandløb eller evt. indgående i springvand.

Anbefaling #5: Turisme på beboernes præmisser

Vi anbefaler, at der sker en begrænsning af turismen for at sikre en lokal forankring og en by, der er bæredygtig og værd at leve i. Samtidigt skal der fremmes en turisme, hvor gæster oplever Middelalderbyens forskelligartede kvaliteter (historie, butiksliv, arkitektur mm.), hvorved turistpresset fordeles over hele Middelalderbyen. Vi anbefaler derudover, at turister vejledes (nudges eller informeres) til at opleve resten af København (udenfor Middelalderbyen). Dette kan understøttes gennem samarbejde med nabokommuner og turistorganisationer om oplandets muligheder.

Reduktion af turisttrængsel (turisttrafik og mængden af turister) kan ske ved at omlægge infrastrukturen, således at de nuværende knudepunkter for turisttrafikken bliver aflastet. Med den udvidede tilgængelighed af offentlig transport pga. åbningen af nye metrostationer bør det være muligt at forbyde turistbusser i Middelalderbyen.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #5

- Fremme visse transportformer (offentlig transport, cykling, el-transport) og regulere andre (turistbusser og lignende).
- Strengere håndhævelse af udlejning af private boliger omkring udlejning via AirBnB og lignende inklusiv +70 dages udlejning. I dag er det kun AirBnB og lignende firmaer, der skal indberette. Dette skal også gælde andre udbydere.
- Begrænsning af hotelbyggerier/konvertering til hotel. Regulering af markedskræfter ved høring af borgerne før tilladelse til flere hoteller.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #5

- Fremme forhold for lokale forretningsdrivende for at sikre et varieret vareudbud til gavn for beboere såvel som turister
- Dirigere turisme ud af Middelalderbyen med "nudging" (gå-ruter, både fysisk og digital oplysning i form af fysiske oplysningstavler med QR-koder og apps).

Anbefaling#6: Hensynsfuld parkering af cykler og el-løbehjul

Gennemtænkte og hyppige muligheder for parkering af cykler og løbehjul i Middelalderbyen er afgørende for fremkommelighed og æstetik. Vigtigheden af udviklingen af disse parkeringsmuligheder bliver kun større i takt med reduktionen af biltrafik og parkering i Middelalderbyen (flere folk hopper givetvis på cyklerne), og det er derfor oplagt at indtænke cykel- og løbehjulparkering i den overskydende plads fra bilparkeringen. Et totalt forbud mod el-løbehjul i Middelalderbyen er ikke en løsning, men det er afgørende for trafiksikkerhed, fremkommelighed og æstetik, at det reguleres bedre.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #6

- Forsøg skal laves med forskellige stativløsninger og som udgangspunkt ønsker vi, at begrønning (kravleplanter mm) og æstetik tænkes ind i forhold til de stativer, der placeres på gadeplan.
- Der er rigtig mange cykler, der vil ind i Middelalderbyen, og disse har forskellige parkeringsbehov afhængigt af ærinde. Særligt for turen i Fakta og på vej til arbejde skal det være nemt og hurtigt at aflevere og hente cyklen.
- Udlejningsfirmaerne af el-løbehjul og el-cykler (evt. segways, el-skateboards mm) bør pålægges, at de skal motivere deres brugere til god opførsel, fx ved geo-fencing. Økonomisk incitament ved parkering på afleveringsstationer. Udlejningsfirmaer skal forbydes at opstille el-løbehjul i områder, hvor deres brug ikke er lovlig. Udlejningstilladelsen skal kunne indtages og gives til et andet firma. Loft på hvor mange løbehjul de respektive virksomheder må udleje i Middelalderbyen. El-løbehjulsudlejere skal samarbejde om indsamling af deres løbehjul, således at en udlejer indsamler for samtlige udlejere i samme område.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #6

- Laves der regulativer for parkering af cykler i Middelalderbyen, er det vigtigt, at ladcykler og deslige også indtænkes, da disse kan være en familiens alternativ til en bil.
- Cyklisterne i Middelalderbyen vil kunne nudges til at parkere i udkanten af Middelalderbyen ved bedre parkeringsanlæg. Det skal gøres lækkert at bruge parkeringsanlæggene, og her må Kommunen turde eksperimentere med eksempelvis overvågning, tyverisikring af dyre cykler og over tid muligvis ugentlig rengøring af kæder, etc. Særligt skur/system specifikt til beboernes cykel (licens eller app-adgang).
- App med overblik over cykelparkeringsmulighederne (x ud af y pladser ledige) vha. billedgenkendelse kan ses hjemmefra inden man cykler.

Anbefaling #7: Respektfuldt natteliv

Hvis byen skal være levende – hvad er så det gode natteliv? Hvordan skaber vi plads til både gæsters natteliv og beboeres liv og trivsel? Det er vigtigt, at Middelalderbyen giver plads til både fejring og til et funktionelt hverdagsliv – det skal hverken være en kirkegård eller en natklub. Vi skal huske på, at det for beboere i Middelalderbyen er en balance mellem et levende og et

belastende natteliv, hvor det er summen af fest og larm (fra private fester, værtshuse og byfester), der går ud over livskvaliteten, tryghed og uforstyrret nattesøvn. En udvidelse af byrummet, når p-pladser nedlægges, bør ikke anvendes til øget udeservering men hellere til en større andel ukommercielle byrum herunder acceptabel fremkommelighed selv på smalle fortove.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #7

Restaurationsbranchen

(krav til uddeling af bevillinger)

- Kommunen/Bevillingsnævnet bør arbejde på, at bevillinger kan begrænses til en løbetid på eksempelvis 2 til 4 år, og derudover skal de kunne inddrages hvis støjniveau og lukketid ikke respekteres.
- Ved ejerskifte udløber bevillinger og der skal søges ny ejer.
- Barer, natklubber o. lign. skal tage ansvar for publikums aktiviteter på gaden. Det indebærer bl.a. at indkøbte drikkevarer bliver indenfor beværtningsområdet.
- Beløn god opførsel (tænk kreativt, og lav forsøgsordninger).
- Pris til "mest borgervenlige værtshus" for en kreativ indsats, der tager hensyn til naboerne.
- Zoner der flytter rundt – så der fx er stille weekend i et område hvor der normalt er fest, og så må beværtningen tænke kreativt (silent disco, etc.).

Håndhævelse

- Overvej hvordan man regulerer lyd-gener fra private og mobile aktører herunder Sound-Boxes, Barbusser og Beerbikes, Cykeldiskoteker – det forventes, at der kommer flere og højere anlæg over de næste 10 år. Skal de forbydes, eller kan man nudge til respektfuld færden?

Incitament til god opførsel

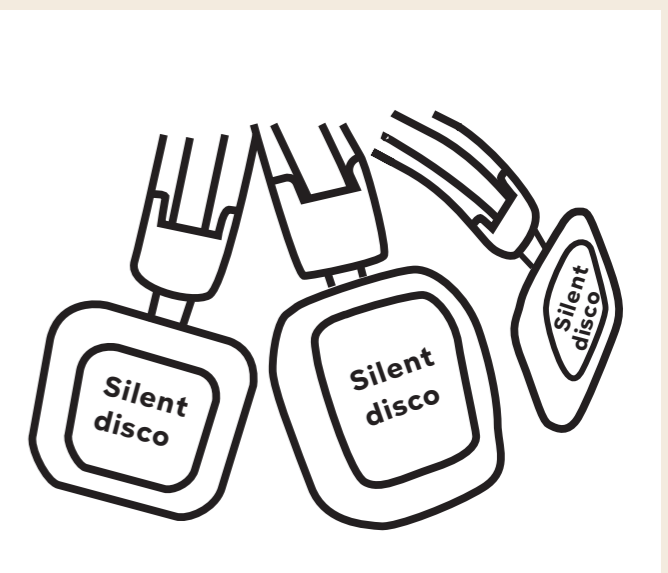
- Eksperimenter med respektfuld opførsel på gaden.
- Flere åbne offentlige toiletter med åbningstider der svarer til nattelivets behov
- Overvej skraldemuligheder (få by-point ved at benytte kampagneskraldespande).
- Lav forsøgsordninger, fx med pant på pizza-bakker, McD-affald.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #7

Dialog med borgerne

- Giv besked til borgere min. 7 dage før eksempelvis koncert i Kongens Have
- Genindfør støj-vagter torsdag, fredag og lørdag, som er med til at håndhæve og samtidigt indsamle viden om natteliv, støjniveauer og adfærd, som videre kan bruges til at udvikle effektive nudging-løsninger.
- Undersøge muligheder for samarbejde med eksempelvis Alkohol og Samfund (Sundhedsstyrelsen) om drik-mindre-kampagner i Indre By.

Borgersamlings idé: Eksperimenter med respektfuld opførsel på gaden.

Anbefaling #8: Bedre forhold for bløde trafikanter

Middelalderbyen domineres allerede i dag af bløde trafikanter (langt de fleste er gående eller cyklister). Det bør bydelens infrastruktur også afspejle. Der skal være meget bedre forhold end der er i dag. Mindre plads til biler og bedre og tydeligere adskillelse af de forskellige former for bløde trafikanter vil gøre det nemmere og sikrere for alle at bevæge sig gennem byen.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #8

- Nudge de forskellige trafikanter ind på veje, som er designet til hver deres behov. Adskillelsen af cyklister og fodgængere vil gøre det nemmere og sikrere at bevæge sig rundt i Middelalderbyen.
- Etabler deciderede cykelgader, hvor cykelstier, som ligner dem vi kender fra resten af byen, kan få cyklisterne til at tage ruten frem for dér, hvor de ikke må.
- Brede fortove i de gader, som danner det gangsystem, som fodgængerne skal benytte. Det gør det også nemmere for dårligt gående at bevæge sig rundt i Middelalderbyen.
- Flere gader med lavere hastighed. Eventuelt chikaner på de længere gader, som Gothersgade.
- Eksperimentér med nye måder at få de bløde trafikanter til at have bedre vilkår. Det kunne være eksempelvis lysregulering, som tilgoder bløde trafikanter. Brug farver til at afmærke cykelbanerne.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #8

- Undersøg trafikstrømmene for at identificere de steder, hvor der er så mange regelbrydere, at det giver mening at ændre forholdene for trafikstrømmen, fordi der tydeligvis er et behov. Fx ved at ændre en ensretning eller fjerne nogle højttænder.
- Flere bilfrie søndage i Middelalderbyen.
- Bedre skiltning så man ikke kan undskylde sig med ikke at vide bedre. Piktogrammer.

Borgersamlings idé:
Tydelig afmærket differentiering af fortov og cykelbane.

Anbefaling #9: Eksperimentér med løsninger

Borgersamlingen anbefaler, at kommunen har mod på at eksperimentere med konkrete løsninger og bruge byen som et laboratorium med pilotprojekter for de foregående otte anbefalinger. Dermed kan praktiske erfaringer opsamles og være med til at identificere "mønsterløsninger", der kan breddes ud til resten af byen. Med udgangspunkt i borgersamlingens overvejelser giver vi følgende eksempler på tiltag, der hurtigt ville kunne prøves af. Vi foreslår også, at bl.a. uddannelsesinstitutioner og iværksættere får mulighed for at komme med gode forslag.

BORGERNES PRIORITEREDE ANBEFALINGER #9

Dyrkøb som et grønt åndehul i Middelalderbyen

#1 #3 #4

Fjern en række af parkeringsmulighederne og få flere grønne løsninger ind med plads til lokale arrangementer såsom loppemarkeder. Eksperimentér med innovative løsninger til cykel- og løbehjulsparkeering samt affaldssortering.

Markant forbedring af trafikken i Skindergade

#2 #3 #8

Mindsk mængden af trafik, gør vejen ensrettet, markant mindre parkering, max. 15 km/time, bredere fortove og bedre forhold for cyklister.

Bedre natteliv i Gammel Strand og Vestergade

#1 #2 #7

Begge områder kan gøres meget rarere at være i – både dag og nat. Arbejd med de lokale værts-huse og restauranter om løsninger til mere hensynsfuld adfærd fra deres gæster.

BORGERNES ØVRIGE ANBEFALINGER #9

Hensynsfuld turisme på Højbro Plads og Frue Plads/Nørregade

#1 #4 #5

Forbyd de tunge turistbusser og giv mere plads til lokalt liv og grønne områder.

Plads til bløde trafikanter i Klareboderne og Møntergade

#3 #6 #8

Skær ned på parkeringspladser, og da der er ikke meget trafik i forvejen, er det oplagt at give plads til grønne muligheder.

Borgersamlingens medlemmer

Andreas Risby Mortensen, 32

Jeg bor i Middelalderbyen. Jeg har en kandidat i moderne kultur og kulturformidling og skrev speciale om nye tendenser inden for byudvikling og byrumsarkitektur i KBH. Jeg deltager i Borgersamlingen, fordi 1) jeg går op i udviklingen af min by, 2) jeg har en faglig interesse, og 3) jeg er optaget af udenomsparlamentariske demokratiformer. Mit favoritsted i Middelalderbyen er mit hjem, smukke og (relativt) rolige Gråbrødretorv.

Annette Budtz Graae

Ønsker ikke at oplyse.

Annette Rohde, 67

Jeg bor på Nørrebro. Jeg er pensionist, men jeg har tidligere arbejdet som ergoterapeut og leder og leder for et aktivitetscenter. Jeg har boet 45 år i København sammen med min mand og mine to nu voksne børn, som stadig bor i København. Det er spændende at få lov til at være med til udvikle byen - Middelalderbyen - skabe bedre forhold for fodgængere og cyklister - mere grønt - flere opholdsrum. Grand i Mikkel Bryggersgade er et af mine favoritsteder - dejlig biograf i en hyggelig gade og et godt sted at mødes med venner som udgangspunkt for andre aktiviteter.

Asta Reedtz Husted, 25

Jeg bor på Nørrebro og studerer Landskabsarkitektur på Københavns Universitet. I borgersamlingen kæmper jeg for fremtidige grønne og sanselige byrum. Jeg holder af området ved Helligåndskirken, hvor kirkens beplantede og relativt åbne forplads kontrasterer livet i de omkringliggende tætte og snørklede butiksgader.

Bo Schwartz Madsen, 32

Jeg bor i Middelalderbyen i Sankt Peders Stræde. Jeg arbejder som dataanalytiker hos Dansk Flygtningehjælp i Borgergade og går derfor gennem byen hver eneste dag. Mit yndlingssted er "Pisserenden", som er en helt særlig lille landsby i byen med dens særkende, finurlige butikker og fantastiske karakterer.

Dag Stinus, 56

Jeg bor i Middelalderbyen på 30. år. Mine to børn er født og opvokset i Middelalderbyen og har både gået i børnehave og skole i området. Arbejder som IT-chef i Lyngby. Deltager i borgersamlingen, fordi det er en mulighed for indflydelse på mit nærområde. Specielt Vandkunsten sætter jeg stor pris på, fordi der både er stemning og liv - måske lidt for meget liv

Emilie Thit Schram Vejlbj, 30

Jeg bor på Nørre Voldgade. Jeg er uddannet brodeuse i Paris, og er nu ejer af min egen forretning, rêve de renard, i Hyskenstræde. Det at både bo og arbejde i Middelalderbyen betyder, at en stor del af mit liv foregår inden i en lille cirkel. Den cirkel, ønsker jeg, skal være så rar og behagelig (for mig personligt og mine kunder i butikken) som mulig, derfor meldte jeg mig til dette projekt.

Erik Seifon, 61

Jeg bor på Christianshavn og arbejder til dagligt med rådgivning, bl.a. erhvervsrådgivning, facilitering, udvikling og strategiformulering. Når jeg har ladet mig involvere i denne proces skyldes det primært min store kærlighed til København og det forhold, at Middelalderbyen vil blive langt mere attraktiv, når den kørende trafik begrænses.

Helene Jønck, 30

Jeg bor på Sankt Peders Stræde. Siden sabbatårets job i et arkitektfirma har interessen for byudvikling fyldt ganske meget. Med senere gang på først psykologi siden medicinstudiet, så har mennesket altid stået i centrum, og det gør det på samme måde nu, hvor jeg håber, at udviklingen af Middelalderbyen vil sætte de optimale rammer for byens liv og for de mennesker, der bor som færdes i byen. Derfor er jeg med i borgersamlingen, da vores arbejde og refleksioner kan danne bro mellem borgernes oplevelser og politikernes videre beslutning. Min yndlingsplads er Gråbrødretorv under den store platan. Det gamle træ skaber et skyggefaldt, grønt åndehul midt i byens summen.

Helle Hansen, 52

Jeg bor i Gothersgade ved Kgs. Have. Jeg er uddannet indenfor strategisk kommunikation, som jeg arbejder med i en global lægemiddelvirksomhed. Min motivation for deltagelse er mindre støj og forurening inden for Voldene; Adgang for el- og borgerbiler vha. innovation men forbud mod tung godstransport, turist- og biltrafik og reduktion af turisme ved forbud af AirBnB. Kgs. Have som historisk åndehul har særlig betydning for mig.

Jens Kaaber Pors, 49

Jeg bor på Bispebjerg med min familie og arbejder i St. Kongensgade, så jeg bevæger mig tit i Middelalderbyen. Jeg er en glad cyklist, som sætter stor pris på de oplevelser, som Middelalderbyen byder på og er ramme for, dvs. alt fra historiske steder og bygninger til halvmarathon. Min motivation for deltagelsen i Borgersamlingen er nysgerrighed og tro på demokratiet, som grundlag for at skabe en by, der er til at leve i. Mit favoritsted i Middelalderbyen er Fantask i Sankt Pedersstræde. Det er verdens ældste tegneseriebutik og ligger i et fedt kvarter.

Jeppe K Baden, 40

Jeg bor i Ørestad. Jeg har læst miljø- og naturressourceøkonomi. Hvad der sker i Middelalderbyen, betyder noget for alle, derfor vil jeg gerne tage medejerskab. Skt. Peders Stræde er mit yndlingssted i Middelalderbyen; når man står ved Fantask og kigger ned mod Universitet (hvor jeg har arbejdet), så ser man de gamle huse, de smalle gader og et flot træ, der lige bringer naturen ind i historien.

Jon Torsten Lange, 63

Jeg bor med min kone i en Andelsboligforening i Sankt Peders Stræde. Er lærer på efterløn. Ønsker at bevare, men også "forgørne" Middelalderbyen som et bolig- og leveområde for unge og gamle, vidt forskellige borgere. OG samtidig gøre den til et bæredygtigt og rart turist- og besøgsområde (også) til gavn og glæde for turister og andre besøgende.

Jonas Wied Pedersen, 28

Jeg bor på Elers' Kolllegium i Middelalderbyen. Jeg er uddannet miljøingeniør og er nu i gang med en ph.d. ved DTU, hvor jeg forsker indenfor digitalisering af vandsektoren. Jeg meldte mig til borgersamlingen, da jeg har en faglig interesse i, hvordan vi designer byrum, der er rare at bo og færdes i. Derudover synes jeg, at det er utroligt spændende at skulle sætte sig ind i alle de mange synsvinkler, der er på denne komplekse problemstilling.

Karin Hjorth, 58

Jeg er født i KBH, bor i Middelalderbyen i Grønnegade "de store matrikler i det grønne" og har boet her i 12 år. Jeg har levet internationalt i over 20 år, i 10 forskellige lande. Det giver noget perspektiv, når man kigger på stemning, funktion og struktur i en by. Som mine bopæle, har jeg en varieret baggrund. Jeg har arbejdet med relocation, dykning, life og business coach og de sidste år, lidt i indenfor samme emne som borgersamlingen, udvikling af en lille middelalderby i Italien. Historie, arkitektur og funktionalitet er noget jeg brænder for. Mit sted i byen er Ophelia plads. Jeg elsker havet.

Karin Åkesson-Bjørsmo, 40

Jeg bor på Teglgårdstræde i Middelalderbyen. Jeg er arkitekt, men det er ikke kun pga. min interesse i arkitektur og byudvikling, at jeg deltager i borgersamlingen, uden framtidsinteresse af beboer og min kærlighed til en bydel, som jeg føler mig privilegeret at bo i. Mit yndlingssted er ved kastanjetræet ved Skt. Peders Stræde, som jeg går forbi hver dag sammen med mine børn på vej til skole og institution.

Lasse Hvid-Jørgensen, 34

Jeg bor i Middelalderbyen. Jeg arbejder med analyse af råvaremarkeder. Jeg har læst erhvervsøkonomi på CBS. Jeg deltager i borgersamlingen, fordi jeg tror, at Middelalderbyen kan blive et bedre sted at bo ved at reducere biltrafikken. Mit yndlingssted i Middelalderbyen er området omkring Sankt Peders Stræde, hvor jeg værdsætter de charmerende smalle gader og farverige ejendomme.

Linda Munch, 69

Jeg har de sidste 14 år boet i Middelalderbyen og dermed fulgt udviklingen på godt og ondt. Jeg har meldt mig til Borgersamlingen, fordi jeg gerne vil gøre opmærksom på, at ikke alle beboere ser det nuværende niveau for parkering og biltrafik som et problem. Derimod er det den voldsomme udvikling i nattelivet, der er problemet. Jeg har ikke et bestemt sted, som har en særlig betydning for mig, men det er vigtigt for mig, at der passes på den historiske del som er Middelalderbyen særkende, og at man fortsat har beboere der bor, arbejder, handler og vedligeholder deres bygninger samtidig med, at der er plads til både ansatte i virksomheder, gæster og turister.

Line Aviaja Nielsen, 28

Jeg bor, lever og arbejder i Middelalderbyen og har derfor en naturlig interesse i, hvad der rør sig i byen. Min tilgang er blandt andet at sætte fokus samt mindske biltrafik i stræderne og dermed gøre det til et mere sikkert sted at være for beboere, turister samt erhvervsdrivende. Mit yndlingssted i Middelalderbyen er området ved gammelstrand og strædet.

Liva Kristine Holst Echwald-Tijsen, 40

Jeg bor i København K. Jeg arbejder med entreprenørskab, innovation og forretningsudvikling. Jeg vil bidrage med mine erfaringer fra vores børnefamilies hverdagsliv i Middelalderbyen, vores observationer fra børnehøjde til voksne. Mit yndlingssted i Middelalderbyen er, når solen går ned over vor Frue Kirke på en sommeraften.

Fortsættes næste side ...

Michael Pilegaard Lund, 36

Jeg bor i Middelalderbyen, Teglgårdstræde. Jeg bor sammen med min dejlige kæreste, er uddannet Cand.oecon og arbejder som ledelsesrådgiver hos COWI. Jeg elsker byen, og mener det er vigtigt, at de personer som bor i byen, ikke bliver kvalt i bilos og byliv. Udvikling med respekt.

Rune Øster Mortensen, 27

Jeg bor i kollektiv ved søerne. Jeg er designingeniør og kan lide at arbejde med brugerinddragelse og systemdesign, og derfor er det spændende at være med i dialogen om udviklingen af Middelalderbyen. Ved siden af mit arbejde er jeg frivillig i sø-redning og i folkemusik og -dansemiljøet. Jeg kan særligt godt lide Vartov, fordi den rolige stemning står i stærk kontrast til travlheden på Rådhuspladsen lige udenfor.

Michael Smedegaard Pedersen, 42

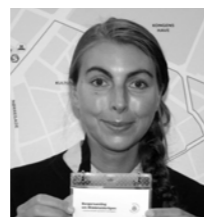
Jeg bor i Rosengården og arbejder til daglig i den finansielle branche. Er indgået i dette arbejde, da jeg kærer mig meget om mit nabolag og altid har følt det som et privilegie at bo i Middelalderbyen - og det skal det også gerne være i fremtiden. Har boet i udlandet af flere omgange, blandt andet i London og Stockholm, og har der set, hvad der gør Middelalderbyen speciel, og hvad vi måske godt kunne lære af.

Sara Løchte

Jeg bor i Åbenrå og arbejder som jurist. Jeg deltager i borgersamlingen for at støtte op om at udvikle Middelalderbyen i retning af en mere klimavenlig bydel, som samtidig er æstetisk smuk og sund at bo i.

Morten Sørensen, 48

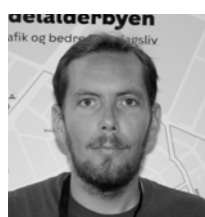
Jeg bor i Valby, jeg er sosu-hjælper og er meget politisk aktiv. Grunden til min deltagelse er at tage del i min bys historiske udvikling og debatten om Middelalderbyens udvikling. Særlig tilknytning til Brolæggerstræde, hvor Carlsberg blev grundlagt.

Signe Rasmussen, 25

Jeg bor på Magstræde. Jeg læser en kandidat i statskundskab/international politik og arbejder i Udenrigsministeriet. Jeg elsker at bo i hjertet af byen, hvor der på samme tid er masser af liv, historie og charme. Jeg ønsker, at København skal være en by for alle, men at den først og fremmest er en by for københavnere. Derfor er jeg bekymret for balancen mellem hensynstagen til (udenlandske) turister og os beboere. Indretningen af trafikken og byrummet er én måde at påvirke den udvikling på - derfor meldte jeg mig til borgersamlingen. Derudover ønskede jeg også at støtte op om en spændende måde at inddrage relevante borgere mere direkte i beslutningsprocesser. Mit yndlingssted i Middelalderbyen er Den Kongelige Bibliotekshave.

Niels Sørensen

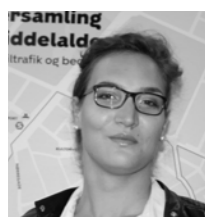
Ønsker ikke at oplyse.

Rasmus Foght Jørgensen, 38

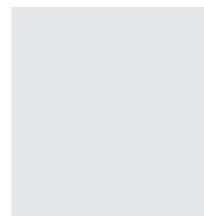
Jeg bor og arbejder med liberalt erhverv i Fiolstræde, hvor jeg også er formand for en lille ejerforening. Storforbruger af byens kulturelle tilbud - går til ca. 400 koncerter om året, deraf langt de fleste i København. Jeg håber, at min deltagelse i Borgersamlingen kan gøre Middelalderbyen til et mere behageligt sted at besøge og bo i. Mit yndlingssted i Middelalderbyen er Gråbrødre Torv, hvor man virkelig kan mærke historien.

Thorkild Nielsen, 67

Jeg er cand.mag. og bor i hjertet af den dejlige Middelalderby, hvor jeg nyder mit otium. Jeg deltager i Borgersamlingen, fordi jeg gerne ser Middelalderbyen udvikle sig som et attraktivt sted at bo og nyde dens rige historie og helt særlige atmosfære. Gråbrødre Torv er mit absolutte favoritsted.

Regina Borlesteaen, 25

Jeg bor i København K. Jeg læser medicin på Københavns Universitet og arbejder deltid som tutor for børn og unge under uddannelse. Min motivation til at være med i Borgersamlingen ligger i, at der findes forskellige perspektiver ved de forskellige aspekter af livet, og jeg vil meget gerne udvide mit sind ved at høre, hvad andre mennesker synes (i forbindelse med et bestemt tema). Af særlig betydning for mig i byen er Peder Hvitfeldts Stræde - jeg bor her.

Ingeborg Lohfert Haslund-Vinding

Jeg bor på Klosterstræde. Jeg er uddannet journalist og arbejder hovedsageligt med dokumentarprogrammer. Jeg ville gerne være med i Borgersamlingen for at få indblik og indflydelse i beslutningerne vedrørende min bydel. Jeg holder bl.a. meget af området ved Gammel Strand.

Borgersamling om Middelalderbyen

Del

Del 3

Processen

om borger-

samlingen

Tilmelding til borgersamling

De ca. 8.000 borgere i Middelalderbyen (svarende til alle bydelens borgere) blev inviteret til at deltage i borgerlodtrækningen via e-Boks. Det gør Borgersamling om Middelalderbyen til verdens første afprøvede digitale lodtrækning til et Citizens' Assembly.

Derudover blev invitationen delt til resten af byen via opslag på København Kommunes facebook-side.

Antallet af tilmeldte til borgerlodtrækningen var over 8 %, hvilket er 3 procentpoint over gennemsnittet sammenlignet med tidligere afholdte Citizens' Assembly. I forløbet var der frafald på fem medlemmer, hvilket matcher de internationale erfaringer.

Det skal i denne sammenhæng nævnes, at kommunen valgte at rekruttere borgere uden for Middelalderbyen (25 %) via kommunens facebook-side (frem for e-Boks) og hjemmeside. Det kan have forfordelt borgere, der i forvejen benytter sig af kommunens etablerede kanaler.

Borgerlodtrækning

Borgersamling om Middelalderbyen blev igangsat med en borgerlodtrækning i juni 2019 ud fra udvælgelseskriterier, der afspejler København som by og således sikrer repræsentativitet.

Deltagerne

I alt 669 borgere (heraf 477 via e-Boks og 192 via hjemmesiden) sagde ja til at indgå i borgerlodtrækningen og forpligtede sig til at deltage i seks kalendersatte møder fra august til november 2019.

We Do Democracy forestod efterfølgende en telefonisk validering blandt 36 udvalgte borgere, herunder om de overholdt udvælgelseskriterierne, kunne deltage ved alle programlagte møder og evt. inhabilitet. Heraf måtte 9 borgere fravælges, og nye matchende profiler blandt

FORDELING I ALDER VED BRUG AF E-BOKS OG FACEBOOK

Tilmeldte på baggrund af invitation over e-Boks:

13-30 år:.....	75
31-45 år:.....	108
46-60 år:.....	157
61+ år:.....	137

Tilmeldte på baggrund af invitation over Facebook:

13-30 år:.....	48
31-45 år:.....	66
46-60 år:.....	37
61+ år:.....	41

borgerlodtrækningens kandidater blev efterfølgende rekrutteret. Hermed var de 36 medlemmer rekrutteret og valideret i forhold til udvælgelseskriterierne. Udtrækningen af de tilmeldte borgere sikrede, at borgersamlingens endelige sammensætning statistisk afspejler Københavns befolkning på hver parameter på nær geografi (75 % deltagere fra Middelalderby, 25 % fra øvrig København).

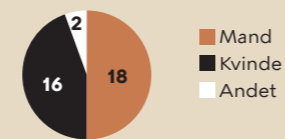
BORGERLODTRÆKNING KITERIER:

1. Køn / 49% mænd og 51% kvinder (Danmarks Statistik 2019*).
2. Geografi / 75% fra middelalderbyen og 25% fra andre bydele (BR).
3. Alder / 18-30 år 35%, 31-45 år 30%, 46-60 år 19%, og 61+ år 16% (DS)
4. Adgang til bil: 71% borger uden bil, 29% borger med bil (DS).
5. Boligtype / Ejerbolig 57%, Andelsbolig 7%, Lejebolig 35%, øvrige 1%.(DS)

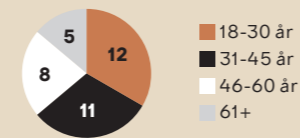
DE 36 MEDLEMMER

(rekrutteret og valideret i forhold til udvælgelseskriterierne)

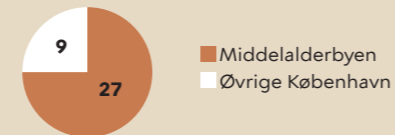
Køn:

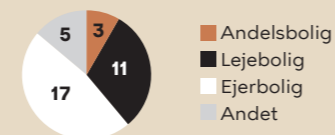
Alder:

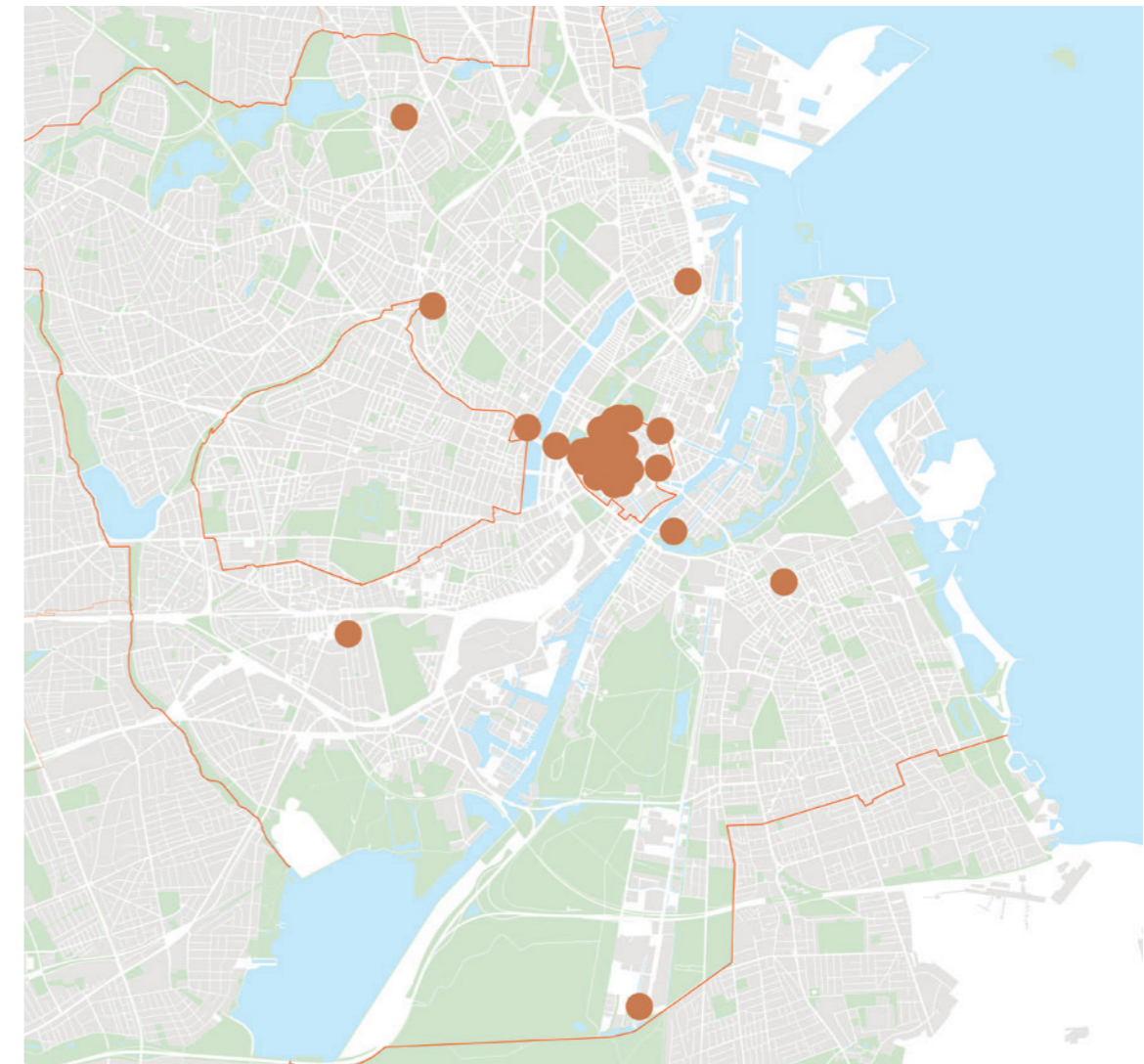
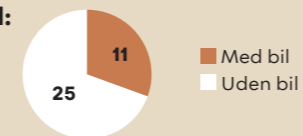
Geografi:

Boligtype:

Adgang til bil:

Markering af bopæl for de 36 borgere i borgersamlingen

HVAD DEFINERER EN BORGERSAMLING

- En gruppe borgere samles over en række faciliterede samlinger for at behandle et politisk besluttet spørgsmål. Derudover inkluderes mindst ét offentligt dialogmøde.
- Borgersamlingen består af en gruppe tilfældigt udvalgte borgere (afhænger af en borgersamlings opgave og varierer typisk mellem 12 og 99 borgere), der er repræsentativt udtrukket ved lodtrækning på baggrund af relevante statistiske parametre.
- Borgersamlingen får tilbudt faglig viden fra eksperter på området samt mulighed for at høre interessenter og partshavere. Hertil er det muligt at indkalde yderligere viden eller perspektiver for at belyse evt. "blinde vinkler" i problematikken. Borgere har høj grad af indflydelse på, hvilke temaer og spørgsmål de vil have belyst.
- Processen er modereret af et tredjepartssekretariat, og borgerne arbejder i skiftende grupper.
- Borgerne arbejder med værdier, temaer og mulige løsninger med det mål at udforme en række anbefalinger til politikerne. Hvis medlemmer af borgersamlingen ikke er enige i anbefalingen, er det muligt at udarbejde minoritetsudtalelser på hele eller dele af anbefalingen.
- Alle oplæg, referater, materialer og ikke mindst anbefalinger er offentligt tilgængelige. Derudover kan dele af samlingerne være åbne for offentlighed eller være live-streamet.
- Når borgersamlingen har videregivet sine anbefalinger, opløses borgersamlingen igen.
- Politikerne forpligter sig til at modtage og behandle borgersamlingens anbefalinger. Politikerne træffer beslutning om hvad der skal ske. Der er variationer i, hvor meget politikerne forpligter sig på at følge anbefalingerne.

Borgersamlingens forløb

1. SAMLING 27. AUGUST

Introduktion

- Klæde medlemmerne på til processen – forstå rolle, mandat og spilleregler
- Opbygge fagligt kendskab til opgaven
- Udarbejde borgersamlingens værdigrundlag og første opmærksomhedspunkter

2. SAMLING 10. SEPTEMBER

Udforskning

- Uddybe vidensgrundlag og lytte til interessenter
- Udvikle de første temaer borgersamlingen ønskede at arbejde med.
- Undersøge fordele og ulemper ved scenarier og løsninger

3. SAMLING 24. SEPTEMBER

Uddybe

- Afklare spørgsmål og meget specifikke ekspertindlæg
- Konkretisere værdier
- Konkretisere temaer – formål, indsatser og ideer
- Udvikle første skitse til anbefalinger

DIALOGMØDE 1. OKTOBER

Test og kvalificering

- Præsentere mandat og opgave
- Lytte til og dokumentere deltagernes input til de foreløbige anbefalinger
- Fokus på hvad der er – og ikke er – opbakning til og opsamling af nye ideer

4. SAMLING 22. OKTOBER

Produktion af anbefalinger

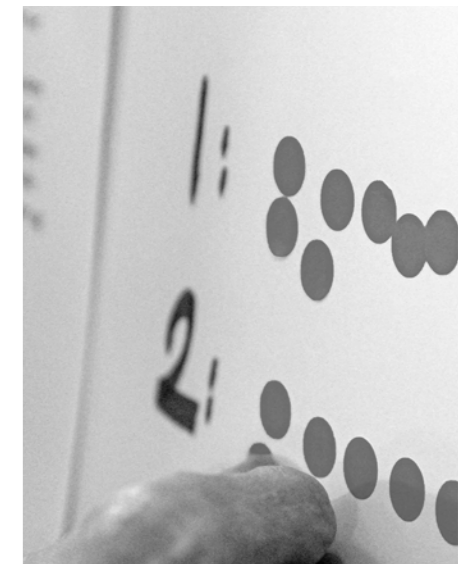
- Afstemme input fra Dialogmøde og retningen for anbefalingen
- Producere tekst og afklare uenigheder og spørgsmål

5. SAMLING 5. NOVEMBER

Færdige anbefalinger

- Afklare tvivlsspørgsmål og fakta
- Afstemme retning, undersøge barrierer for fælles anbefalinger
- Udvikle kompromiser og færdiggøre de konkrete anbefalinger

5-26. NOVEMBER

Validering og offentliggørelse

- Anbefaling samles, korrekturlæses og layouts af tredje partssekretariatet efter validering af indhold fra borgersamlingens redaktørgruppe. Evt udarbejdelse af mindretalsudtalelser
- Offentliggørelse og overlevering til Københavns Kommunes politikere

Kreditering og validering

We Do Democracy udgjorde tredjeparts sekretariat for borgersamlingen, som blev understøttet af procesværter, eksperter, embedsfolk i Københavns Kommune, følgegruppen af interessenter og øvrige team omkring borgersamlingen. Borgersamlingen blev superviseret af Peter MacLeod fra MASS LBP i Toronto, der som proces- og demokratirådgivere har gennemført over 40 Citizens' Assemblies i Canada. Hertil har analysekooperativet Analyse & Tal gennemført borgerlodtrækningen og bidraget med analytisk kapacitet i processen.

Den gennemførte borgersamling har søgt at følge de internationale guidelines til et Citizens' Assembly, som er under udarbejdelse ved OECDs "Future of Democracy" program, som forventes offentliggjort medio 2020. Dette gælder i forhold til parametre som uvildighed, gennemsigtighed, ekspertviden, antal deltagere, antal dage, projektgennemførelse og Københavns Kommunes forpligtelse til at modtage den endelige anbefaling. Det skal fremhæves, at ingen af de 36 borgere valgte at gøre brug af en minoritetserklæring. Den endelige anbefaling blev således bakket op af en enig borgersamling.

Resume af borgersamlingens 6 sessioner

SAMLING 1 - Introduktion til opgaven

Tirsdag den 27. august 2019

Det første møde blev sat i gang af Karsten Biering Nielsen, Vicedirektør Byens Udvikling, Københavns Kommune med en velkomst, introduktion til borgersamlingsmandat og rolle i den politiske proces.

Moderator introducerede de udvalgte borgere for rollen som repræsentanter for deres by og forpligtelsen til at afsøge og forholde sig til det politisk givne kernespørgsmål "Vi har brug for din hjælp til at forestille os, hvordan vi skal bruge vores gader i Middelalderbyen bedst muligt i fremtiden - i en by med færre biler".

Oplæg fra:

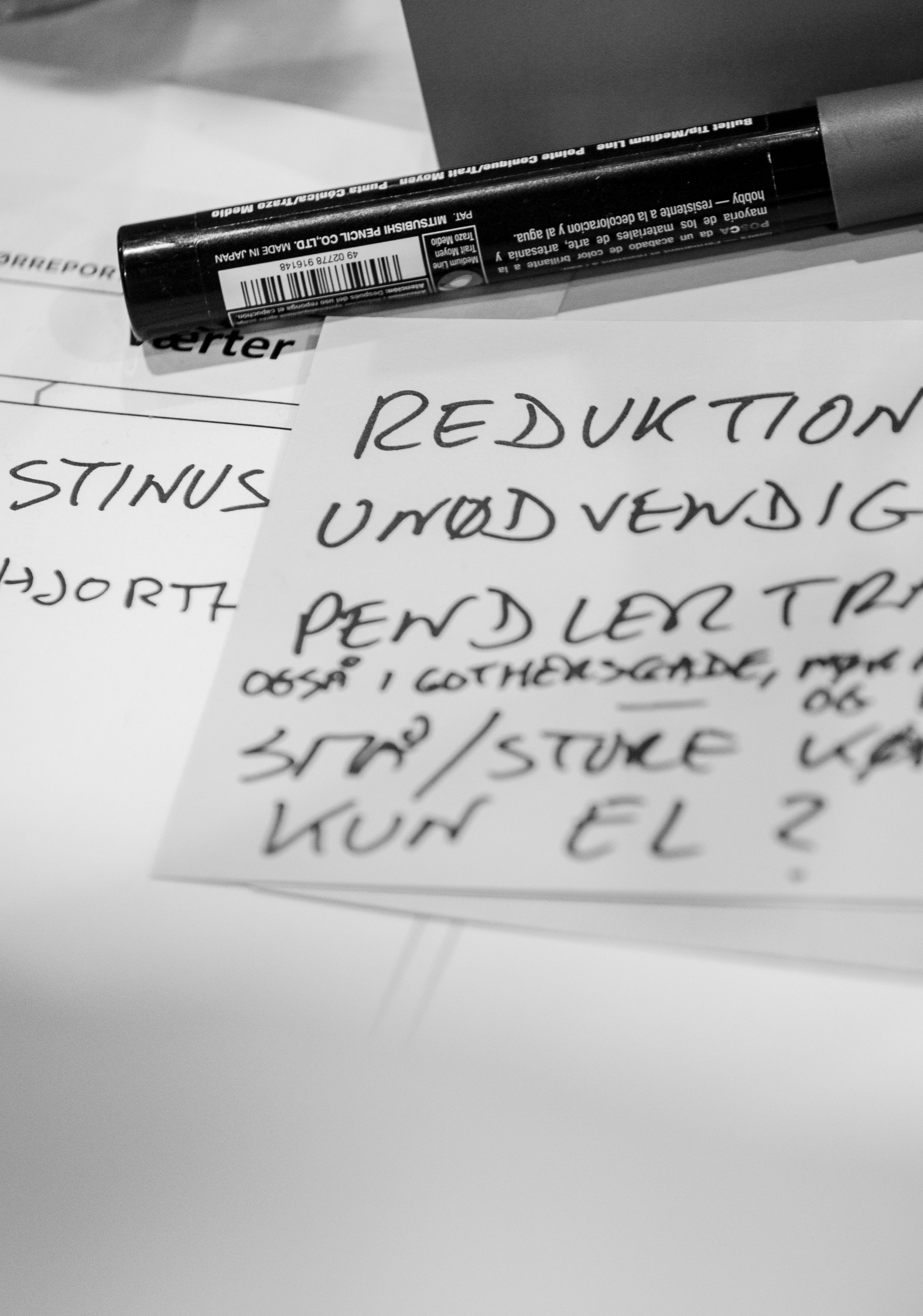
- Ole Vissing, enhedschef i Byens Udvikling redegjorde for København overordnede vedtagne strategier om en grønnere, mere bæredygtig by med plads til fælleskab, herunder byens historiske udvikling og nye demografiske tendenser.
- Troels Vorre Olsen fra Via Trafik fremlagde analyser af den nuværende trafikale situation og brug af Middelalderbyen, samt redegjorde for konsekvenserne og mulighederne ved de to opstillede scenarier for henholdsvis 40 % og 75 % reduktion.
- Sanne Slot Hansen fra Schønherr Arkitekter fremstillede en arkitektonisk visualisering af Middelalderbyen i relation til de to scenarier - hvordan en reduktion af biltrafikken og frigivne parkeringspladser kan bidrage til nye funktioner og ophold i de historiske byrum og bylivet i området.

Borgersamlingen blev løbende opfordret til at debattere ved bordene og uddybe undervejs. De væsentligste drøftelser fra den dialog var hvilke aktørers interesser, der ville blive ramt som konsekvens af trafikbegrænsningen, hvad konsekvenserne ville være for de omkringliggende veje i Middelalderbyen, og om mere plads til ophold på gaderne ville påvirke beboernes livskvalitet på grund af støj, larm og fest i byen.

Borgersamlingen arbejdede undervejs i mindre grupper. Præsenterede sig for hinanden og afstemte forventninger til processen. Forventningerne var: lyst til at bidrage til en nuanceret debat, være med til at skabe sikkerhed og tryghed i byen og være med til både at gøre Middelalderbyen klar til fremtiden og passe på byens historie.

De udviklede også de første bud på fælles værdier for det fremadrettede arbejde og bud på hvad det var for spørgsmål, som det i deres øjne var afgørende at arbejde med i processen. Disse spørgsmål blev bl.a. brugt til at prioritere, hvad det var for ekspertindlæg, der var brug for på de kommende borgersamlinger.

Fungerende teknik- og miljøborgmester Karina Vestergaard Madsen afrundede mødet ved at takke borgerne for deres engagement og fremhæve potentialet ved at modtage borgernes anbefalinger inden en kommende politisk stillingtagen.

SAMLING 2 - Udforskning

Tirsdag den 10. september, 2019

Andet mødet blev indledt med en opsamling af, hvor første borgersamling kom til og et genbesøg af opgaven og deltagernes rolle. Derefter to præsentationer, med indhold som borgersamlingens medlemmer havde prioriteret forud:

- Københavns stadsarkitekt Camilla Van Deurs tog afsæt i kommunens arkitekturpolitik og bidrog til en forståelse af Middelalderbyens særlige arkitektoniske og kulturhistoriske arv - med vægt på byliv, byrum og bæredygtighed, herunder eksempler på fornyelse af byrum, der henvender sig til leg, læring, demokratisk deltagelse, natur, kultur og oplevelser.
- Annette Kayser - ekspert i byrum og trafik, gav eksempler på, hvordan en række sammenlignelige storbyer i Europa forsøger eller har forsøgt at reducere biltrafikken i de indre bydele med omlægning af trafikken og parkeringspladser til gavn for mere plads til byliv og prioritering af bløde trafikanter.

Med afsæt i diskussion i grupperne fik deltagerne mulighed for at stille spørgsmål til et panel bestående af aktører fra følgegruppen, der havde udarbejdet partsindlæg og som borgersamlingen på forhånd havde udvalgt til uddybende spørgsmål. Panelet bestod af:

- Fodgængerforbundet v. Anne Brix Christiansen
- Cyklistforbundet v. Erik Hjulmand
- FDM v. Dennis Lange
- HORESTA v. Flemming Christophersen
- Rådet for Bæredygtig Trafik v. Kjeld A. Larsen.

Særlige temaer der dukkede op var: problematikkerne med cykelparkering og el-løbehjul, opførsel i trafikken, varelevering om natten, udeservering og adgang for turisme.

Derefter arbejdede borgersamlingen i mindre grupper - dels med at konkretisere de udvalgte værdier og med de første bud på de udfordringer og muligheder, de så for Middelalderbyens udvikling. Nogle emner der kom op var både motoriseret og blød trafik, parkering, målgrupper, klima, byliv i uderum, turisme, udeservering og nattelev. De væsentligste konklusioner var bl.a. et ønske om regulering af turismen og nattelev, en forbedring af parkeringsfaciliteter for bløde trafikanter og omlægning af parkeringspladser til fordel for ukommercielle rekreative rum.

SAMLING 3 - Konkretisering af anbefalingerne

Tirsdag den 24. september 2019

På det tredje møde genbesøgte borgersamlingen det oprindelige spørgsmål med henblik på at skitsere det første udkast til de anbefalinger, som skulle præsenteres på det offentlige dialogmøde.

Dagens ekspertindlæg (valgt af borgersamlingen) bestod af:

- Anne Dencker Bædke, Institut for Fremtidsforskning. Fokus var på en kortlægning af fremtidige mega-trends - herunder urbanisering og multifunktionelle byrum, fysisk og psykisk sundhed, overvågning og data-samling, demografisk udvikling og forandring af forbrugermønstre.

På den anden del arbejdede borgersamlingen i mindre grupper. Grupperne prioriterede selv, hvilken et af temaerne de ville arbejde med. Hver gruppe arbejdede med at konkretisere og lave første skitse til en anbefaling. De arbejdede ud fra en fælles skabelon.

Ud af det kom der skitser til anbefalinger, der var klar til det offentlige dialogmøde: Ophold i byen med den frigivne plads, bedre cykelparkering, turisme, fortrinsret for bløde trafikanter, balance mellem liv og bo, respektfuldt nattelev.

Offentligt dialogmøde - Kvalificering af anbefalinger

Tirsdag den 1. oktober 2019

På det offentlige dialogmøde var der 100 tilmeldte borgere - inviteret via kommunens platforme og lokaludvalget i Indre By. Med afsæt i en introduktion til mødets ramme og opgave indgik borgersamlings medlemmer selv som procesværter ved bordene.

Skabelonen grupperne arbejdede sammen om ved bordene

Dialogmødet gav borgersamlingens medlemmer mulighed for at teste, kvalificere og validere deres foreløbige anbefalinger i tæt dialog med resten af byen. Øvelsen overfor byens borgere gav både flere perspektiver, nuancer og opmærksomhedspunkter - og ikke mindst læring i den politiske kunst at vægte flere modsatrettede perspektiver og repræsentere flere hensyn overfor byens mange brugere.

Medlemmerne blev bestyrket i de foreløbige anbefalinger om at regulere biltrafikken, frigive mere plads i Middelalderbyen, prioritere flere ikke-kommercielle byrum og bløde trafikanter, samt gøre en indsats for et opgør med byens "trafikskrammel" i form af parkerede cykler og el-løbehjul. Diskussioner om larm fra nattelev, udeservering og tidlig afhentning af affald fyldte også her i borgernes dialog. Opmærksomhedspunkter bestod i at finde frem til anbefalinger, hvor mindre biltrafik og parkering ikke automatisk betyder mere udeservering og nattealarm.

SAMLING 4 - Rammesætning for anbefalingerne

Tirsdag den 22. oktober 2019

Borgersamlingen drøftede input og opmærksomhedspunkter fra dialogmødet og borgersamlingen drøftede i plenum retningen for to centrale spørgsmål vedr. parkering og motoriseret trafik. Derefter valgte hver borger én ud af ni foreløbige anbefalinger, som de arbejdede med. De selvvalgte grupper fik mulighed for faglig assistance fra eksperter i Teknik- og Miljøforvaltningen, herunder bilparkering og -trafik ved Lene Bjerg, Klaus Grimar og Annette Kayser, grønne uderum ved Henriette Berggren, parkering af cykel og el-løbehjul ved Marie Kåstrup, og nattelev ved Mikkel Halby.

Derefter blev de 9 gruppers skriftlige anbefalinger hængt op, og alle medlemmer gav feedback på alle anbefalingerne. Disse inputs indgik i gruppernes validering og kvalificering af anbefalingerne. Grupperne afleverede også deres status på, hvor langt de var, og hvad der skulle arbejdes med næste gang. Som afrunding blev anbefalinger og formater fra internationale borgersamlingspræsenteret af moderator som inspiration til borgersamlingens arbejde, og borgersamlingen konkluderede at de var nået langt.

SAMLING 5 - Færdiggørelse af anbefalingerne

Tirsdag den 5. november 2019

Borgersamlingens mandat og rolle blev indledningsvis genbesøgt og dispositionen for den endelige anbefaling blev aftalt. Projektleder Lene Bjerg Kristensen gennemgik de spørgsmål, der blev rejst fra samling 4 - særligt vedr. scenarier og de mulige præmisser og konsekvenser faktuel.

Borgersamlingen drøftede graden af reduktion og regulering og nåede frem til enighed om en markant regulering af biltrafik (op til 75 %) og reduktion af parkeringspladser (80-90 %) på en måde, hvor det var muligt at indfri ambitionerne i de øvrige anbefalinger med hensyntagen til de bekymrede opmærksomhedspunkter fx give adgang til korttidsparkering, øget brug af p-huse, undgå yderligere udeservering og nattelev, samt give rum til grønne og ukommercielle byrum.

Herefter blev der arbejdet i 9 grupper, fælles feedback proces og igen arbejde med at skrive anbefalingerne helt færdige - forkorte, stramme op og kvalitetssikre indhold. Afslutningsvis lavede borgersamlingen en prioritering af vigtigheden af indsatserne under hver anbefaling.

To talspersoner fra borgersamlingen præsenterede derefter de ni anbefalinger for teknik- og miljøborgmester Ninna Hedeager Olsen og vicedirektør for Byens Udvikling Karsten Biering Nielsen, og herefter var en god fremadrettet dialog både om indhold og arbejdsprocessen i borgersamlingen.

Imellem og efter borgersamlingens sidste session

Imellem hver borgersamling har tredjeparts sekretariatet arbejdet på at resumere indholdet og gøre materiale offentligt tilgængeligt, dokumentere resultaterne og forberede næste samling, herunder lave program, drejebøger og ikke mindst sikre de faglige indlæg og svar, som borgersamlingen havde bedt om.

Efter sidste samling samlede tredjeparts sekretariatet alle anbefalinger og lavede let kvalitetssikring af det. Udover korrektur og layout er alle ændringer blevet godkendt af en redaktørgruppe bestående af medlemmer fra Borgersamlingen.

Oversigt over ekspert- og interessentbidrag

Byudvikling, byliv, arkitektur og historie

- Camilla Van Deurs - Stadsarkitekt, Teknik- og Miljøforvaltningen
- Ole Vissing - Enhedschef, Byens Udvalgt, Teknik- og Miljøforvaltningen
- Sanne Slot Hansen - Schønherr Arkitekter

Socio-demografisk perspektiv

- Anne Dencker Bædel - Fremtidsforsker & seniorrådgiver, Institut for Fremtidsforskning

Trafik og parkering

- Annette Kayser - Ekspert i by og mobilitet, Teknik- og Miljøforvaltningen
- Troels Vorre Olsen - Trafikrådgiver Via Trafik

Politisk- og embedsværksperspektiv

- Karina Vestergård Madsen - Fungerende Teknik- og Miljøborgmester
- Karsten Biering Nielsen, Vicedirektør Teknik- og Miljøforvaltningen
- Lene Bjerg Kristensen, Projektleder Teknik og Miljøforvaltningen

Borgersamlingens indbudte gæster til spørgepanel

- Dansk Fodgængerforbund - Anne Brix Christiansen, formand
- Cyklistforbundet - Erik Hjulmand, formand Københavnsafdelingen
- FDM - Dennis Lange, juridisk konsulent
- HORESTA - Flemming Christophersen, restauratør og medlem
- Rådet for Bæredygtig Trafik - Kjeld Larsen, formand

Skriftlige partsindlæg fra følgegruppens interesseorganisationer

Organisation	Afsender af partsindlæg
Cyklistforbundet	Erik Hjulmand, formand Københavnsafdelingen
Dansk Erhverv	-
Dansk Fodgængerforbund	Anne Brix Christiansen, formand
DI Transport	Michael Svane, branchedirektør
FDM	Dennis Lange, juridisk konsulent
Handicaprådet	-
Horesta	Jesper Bengtson, regionschef
Håndværkerforeningen i København	-
Indre By Lokaludvalg	Bent Lohmann, formand
KBH K - Commerce & Culture	John Hansen, direktør
Københavns Beboernetværk	Hannibal C. Holt
Københavns Ældreråd	Bjarne Mortensen, Joan Jensen
Wonderful Copenhagen	-

Alle deltagere i følgegruppen er blevet inviteret til at give skriftlige partsindlæg til borgersamlingen om Middelalderbyen. Se de indsendte partsindlæg på www.kk.dk/mindrebiltrafik

Holdet bag

Udover tredjeparts sekretariatet har Teknik- og Miljøforvaltningens projektgruppen og procesværterne spillet en afgørende betydning for gennemførelsen af borgersamlingen.

Procesværterne

Ved hvert bord deltog hver gang en procesvært, hvis opgave var at støtte borgersamlingen i deres arbejde. De hjalp bl.a. med at få borgerne til at tage noter undervejs, hjælpe dem ved at give retningslinjer om forskellige opgaver, hvis der var behov for det, lytte til debatten og sikre at alle havde lige chancer for at udtale sig om emnet under gruppediskussionerne. Procesværterne har alle stærke faciliteringskompetencer. Procesværterne fik en general introduktion til deres rolle før borgersamlingens start og specifik briefing før hver samling.

Moderator og procesværter

Moderatorer:

Zakia Elvang og Johan Galster, We Do Democracy.

Procesværter:

Astrid Marie Astrupgaard og Sara Nardi, We Do Democracy.

Bent Gringer, Mads Randbøll Wolff, Paul Natorp og Talita Elvang, tilknyttet som samarbejdspartnere af We Do Democracy.

Sarah Steinitz, Cecilie Astrupgaard og Thomas Mørch, Analyse & Tal.

Camilla Frandsen, Anja Englev Olsen, Københavns Kommune.

Projektgruppen

Hele borgersamlingens proces har været drevet i et tæt samspil mellem Københavns Kommunes projektledere Lene Bjerg Kristensen og Niels Stange samt projektgruppen.

Følgegruppe af interesseorganisationer

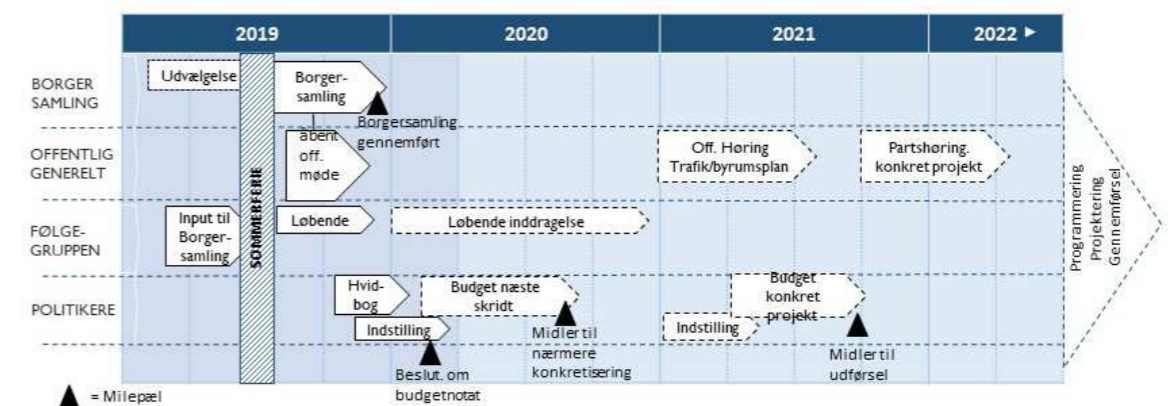
Følgegruppen er sammensat af organisationer for erhvervsliv og brugere samt lokaludvalget. Følgegruppen består af deltagere fra Indre By Lokaludvalg, Københavns Beboernetværk, KBH K - Commerce & Culture, Håndværkerforeningen i København, HORESTA, Wonderful Copenhagen, Dansk Erhverv, DI Transport, FDM, Cyklistforbundet København, Dansk Fodgængerforbund, Københavns Ældreråd samt Handicaprådet København. Følgegruppen er sammensat på denne måde for at dække relevante og store dele af erhvervslivet og brugerne. Følgegruppen har mødtes to gange i 2019 (juni og oktober) for at kvalificere dialogprocessen og give input til borgersamlingen. Følgegruppens input til borgersamlingen kan ses på kk.dk/mindrebiltrafik. Følgegruppens kommentarer til borgersamlingens anbefalinger vil blive opsamlet i hvidbogen.

Processen herfra

Resultatet af dialogprocessen om de to scenarier vil indgå i Teknik- og Miljøforvaltningens videre arbejde med beslutningsgrundlaget for, om og hvordan biltrafikken i Middelalderbyen kan reguleres. Herefter skal en samlet trafik- og byrumsplan fastlægges, hvordan gader og byrum kan indrettes hensigtsmæssigt til andre funktioner. I det videre arbejde undersøger forvaltningen

desuden, om det vil være fordelagtigt at ændre på parkeringszoner i området.

Det endelige beslutningsgrundlag, herunder hvidbog fra dialogen og løsningsforslag for at regulere biltrafikken, vil blive indstillet til politisk behandling i Borgerrepræsentationen medio 2020 for at indgå i budgetforhandlinger om Budget 2021.

Borgersamling om Middelalderbyen – Mindre biltrafik og bedre hverdagsliv

BORGERSAMLINGENS NI ANBEFALINGER

- #1: Lokal og levende**
- #2: Op til 75 % regulering af biltrafik (motoriseret trafik)**
- #3: 80-90 % reduktion af p-pladser i gadeplan**
- #4: Flere grønne og ukommercielle byrum**
- #5: Turisme på beboernes præmisser**
- #6: Hensynsfuld parkering af cykler og el-løbehjul**
- #7: Respektfuldt natteliv**
- #8: Bedre forhold for bløde trafikanter**
- #9: Eksperimentér med løsninger**

VÆRDIER

- 1. Bæredygtig**
- 2. Intimt**
- 3. Mennesker**
- 4. Historie og æstetik**
- 5. Liv**
- 6. Medejerskab**